

TALEPAPIR:

Jeg vil gerne bruge lidt af mine 10 minutter til henholdsvis enkelte sproglige og indholdsmæssige rettelser. Samt til at brodere lidt på min konklusion.

Først de sproglige rettelser: Overskriften 4.2. side 7 kalder jeg 'Ingen købslåning'. Dansk Sprog-nævn oplyser, at ordet 'købslåning' godt kan anvendes, mens det ord, der er anført i Retskrivnings-ordbogen, er 'købslagning'. På side 13 skal et 'man' rettes til et 'han'.

Så den indholdsmæssige rettelse: På side 6 hævder jeg, at Løgstrup tilsyneladende ikke kommer ind på hadet som kredsende livsytring i sine senere værker. Det er ikke korrekt, for det gør han i *Norm og livsytring* i '*System og symbol*' side 105. Og ifl. Ole Jensen (i '*Historien om K.E. Løgstrup*', side 105) foretager Løgstrup i 1962 en modstilling af fænomenpar, herunder af kærlighed og had.

På side 12, 2. afsnit skal ordet "gensidighed" ændres til "gensidig afhængighed".

Endvidere er der forkerte henvisninger på side 14 i det 1., 2. og 4. citat, der ligeledes stammer fra *Norm og livsytring*. Der skulle således have stået 6 og ikke 7 i parentesen. Det samme går igen for citaterne side 15, hvor henvisningen på samme måde skal rettes til 6.

PAUSE!

Og endelig til konklusionen: Under repetitionen fandt jeg noget, der måske i højere grad kan binde Løgstrups teori – og praktikernes udsagn – bedre sammen. Ikke mindst når det drejer sig om talens åbenhed og det at tale er at tale ud. Løgstrup kalder det "de konventionelle formers dobbelt funktion" og som findes i *Den etiske fordring* (side 29 ff.). Her taler han om, at vi som regel viser hinanden en højest forbeholden tillid ved at reservere os selv. For bl.a. at undgå afvisning neutraliserer vi på forhånd vor tillid. Hermed sker der en nedskrivning af såvel tilliden som fordringen om at tage vare på den andens liv.

Men – de konventionelle former letter også vor omgang med hinanden og sparer os for sjælelige blottelser. For der er vigtige forhold for mennesker, der ikke tåler formløshed og banaliteter. Så ublufærdigheden er alt andet end harmløs, skriver Løgstrup.

Noget lignende er Løgstrup også inde på i *Norm og spontanitet* (side 20 ff.). Han kalder det ”menneskefrygt”, der er større end dødsfrygten; eksempelvis frygten for at sige sin mening, når denne er ilde hørt.

Men – igen rummer denne menneskefrygt også noget positivt: (Og jeg citerer:) ”Det er et indbrud i den andens tilværelse, som vi viger tilbage for” (citat slut). For vi vægrer os mod at trænge ind, idet den truende pinlighed afholder os fra det. Dette rummer den ”urørighedszone”, som Løgstrup kalder det, og som lægen også henviser til (i spørgsmål 6.13, side 22).

Hermed mødes teori og praksis så at sige på et vigtigt punkt. Og på denne baggrund må jeg med Løgstrups eget forbehold konkludere, at det at tale ikke altid er at tale ud, idet jeg kan vælge at svinge det definitive, som ligger i de suveræne livsytringer.